

УДК 321.64(560)"2014/2017"

ПОЛІТИЧНИЙ РЕЖИМ У ТУРЕЧЧИНІ (2014–2017): ЗМАГАЛЬНИЙ, ГЕГЕМОНІСТСЬКИЙ ЧИ ЗАКРИТИЙ АВТОРИТАРИЗМ?

Ігор Осадчук

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
філософський факультет, кафедра політології
вул. Університетська, 1, 79000, м. Львів, Україна*

Розглянуто сучасні підходи до визначення авторитаризму. Проаналізовано особливості функціонування політичного режиму в Туреччині у 2014–2017 рр. Політичний режим у Туреччині у 2014–2017 рр. визначено як змагальний авторитаризм.

Ключові слова: політичний режим, закритий авторитаризм, електоральний авторитаризм, змагальний авторитаризм, гегемоністський авторитаризм, гібридний режим, Туреччина.

За результатами всенародних президентських виборів у Туреччині, що відбулися в серпні 2014 р., главою держави було обрано Р.Т. Ердогана (у 2003–2014 рр. був прем'єр-міністром країни). За президентства Р.Т. Ердогана у країні вже відбулися чергові й позачергові парламентські вибори (червень та листопад 2015 р.), спроба військового/державного перевороту (липень 2016 р.) та конституційний референдум (квітень 2017 р.). Ці події зумовлюють актуальність дослідження політичного режиму в Туреччині у 2014–2017 рр. Серед дослідників, які аналізують особливості політичного режиму в Туреччині на сучасному етапі, варто виділити С. Гумуску [1], Б. Есен [1], Е. Озбудун [2], Н. Стелгіас [3].

Проаналізувавши особливості функціонування політичного режиму в Туреччині у 2014–2017 рр., ми спробуємо встановити, наскільки цей режим можна визначати як *змагальний, гегемоністський чи закритий авторитаризм*. У сучасній політичній науці *авторитаризм* розглядають як окремий тип політичного режиму (найчастіше йдеться про повний/закритий авторитаризм). Водночас *авторитаризм «із прикметниками»* (електоральний авторитаризм, змагальний авторитаризм, гегемоністський авторитаризм) часто визначають як тип гібридного режиму.

У цьому контексті дамо визначення таким поняттям, як «закритий авторитаризм», «електоральний авторитаризм», «змагальний авторитаризм», «гегемоністський авторитаризм», «гібридний режим». *Закритий авторитаризм* – такий політичний режим, в якому лідери країни не піддаються процедурі виборів (національних прямих виборів), опозиційні партії вважають забороненими, політичний контроль відбувається на підставі використання репресій, а принципи громадянського суспільства та вільних ЗМІ не мають значного поширення [4, с. 367]. *Гібридний режим* – це політичний режим, що поєднує в собі як демократичні, так і авторитарні ознаки. *Електоральний авторитаризм* – це такий політичний режим, який не є демократією, проте регулярно не використовує відкритих репресій. У режимі відбуваються періодичні вибори, на основі чого створюється «видимість» демократичної легітимності влади. Тим не менше влада не допускає свого зміщення електоральним шляхом. Балансуючи між виборчим контролем і довірою, такі режими розташовуються в «туманній зоні» (англ. *foggy zone*) структурної амбівалентності [5]. *Електоральний авторитаризм* ми трактуємо як тип *гібридного режиму*. Крім того, очевидно, що електоральний авторитаризм

(на основі поєднання умов регулярних виборів та елементів авторитаризму) містить змагальний авторитаризм і гегемоністський авторитаризм. С. Левіцькі та Л. Вей зазначають, що *змагальний авторитаризм* – це особливий тип гібридного політичного режиму, за якого демократичні процедури й інститути розглядають як основний засіб одержання і здійснення політичної влади. Проте політики настільки часто порушують ці демократичні процедури й інститути, що політичний режим перестає відповідати «мінімальним стандартам демократії» [6, с. 52; 7, с. 5]. *Гегемоністський авторитаризм* – такий політичний режим, у якому проводять регулярні національні вибори, які позиціонуються як елементи політичної системи, але з огляду на поширеність явищ порушення прав (політичних, громадянських) людини вибори не трактують як змагальні (участь опозиції у таких системах фактично зведена до мінімуму або ж взагалі унеможливлена – це основа формування, здебільшого, однопартійних країн або країн із гегемоністською партією) [4, с. 367].

С. Левіцькі та Л. Вей виділили такі критерії *змагального авторитаризму*: 1) повноваження виборних посадових осіб не обмежуються невиборними «опікунськими» інститутами; 2) несправедливі вибори; 3) порушення громадянських свобод; 4) створення для опозиції нерівних умов політичної конкуренції [7, с. 6–7], що проявляються у трьох аспектах: нерівний доступ до засобів масової інформації; нерівний доступ до ресурсів і нерівний доступ до закону [7, с. 10–12]. Оскільки індикатори «створення для опозиції нерівних умов політичної конкуренції» і «несправедливі вибори» взаємопов'язані, ми пропонуємо їх об'єднати в один індикатор – «створення для опозиції нерівних умов політичної конкуренції та несправедливі вибори».

Важливим аспектом змагального авторитаризму є те, що *«опікунські» інститути (наприклад, військові, релігійні інститути) не обмежують повноваження, що здійснюються урядом* [7, с. 6–7]. 12 вересня 2010 р. у Туреччині відбувся референдум, за підсумками якого до Конституції були внесені зміни, що обмежили вплив армії на політичне та громадське життя: звернення до розгляду в судовому порядку стало доступним щодо всіх рішень, прийнятих Вищою військовою радою з приводу виключення зі складу збройних сил (ст. 125); щодо військовослужбовців встановлено юрисдикцію цивільних судів у разі здійсненні ними злочинів проти безпеки держави і конституційного ладу; військові суди не можуть судити цивільних осіб, крім воєнного часу (ст. 145); командувача турецькими збройними силами (начальника генерального штабу), командувачів сухопутних військ, військово-морських і військово-повітряних сил, а також головнокомандувача жандармерії мають судити за злочини, пов'язані з виконанням їхніх функцій у Верховному суді (ст. 148). Зауважимо, що згідно з ст. 148 функції Верховного суду здійснює Конституційний суд, скасовано юридичну недоторканність організаторів військового перевороту 1980 р. (скасовано тимчасову ст. 15) [8; 9].

Наступним індикатором змагального авторитаризму є *створення для опозиції нерівних умов політичної конкуренції та несправедливі вибори*. Зазначимо, що критерії справедливих виборів детально визначені у «Декларації про критерії вільних і справедливих виборів» 1994 р. [10]. Розглянемо особливості парламентських виборів 2015 р. із метою встановлення їх відповідності критеріям справедливих виборів, визначених у Декларації 1994 р.

У червні та листопаді 2015 р. в Туреччині відбулися чергові і позачергові парламентські вибори. Президент Р.Т. Ердоган оголосив про проведення позачергових виборів у листопаді 2015 р., після того як пропрезидентська Партія справедливості і розвитку (АКР) втратила парламентську більшість (вперше з 2002 р.) на виборах у червні, а сформувати коаліцію не вдалося.

Після обрання президентом Р.Т. Ердоган відмовився виконувати конституційно нейтральний статус та під час парламентської кампанії 2015 р. проводив мітинги у всій країні на підтримку АКР. Верховна Виборча Рада відхилила численні офіційні скарги від опозиційних партій [11; 12], тим самим дозволивши Р.Т. Ердогану доповнити графік кампанії тодішнього прем'єр-міністра А. Давутоглу [1]. Ця підтримка сприяла тому, що опозиція конкурувала не тільки з правлячою АКР, але й із державним апаратом. Зрештою, АКР через бюрократію скористалася доступом до інформації про конкретні сегменти електорату, наприклад, виборців, які мали голосувати вперше, та емігрантів, надіславши їм персоналізовані листи до парламентських виборів у червні й листопаді 2015 р., що свідчило про порушення сфери приватності відповідно до турецького та європейського законодавства [1]. Крім того, уряд АКР мобілізував державних службовців на свою підтримку. ЗМІ зафіксували численні випадки звільнення державних службовців через участь в агітаційних кампаніях опозиційних партій [1]. Крім того, місцеві суди в Кириккале і Дюздже прийняли рішення про вилучення агітаційних банерів Партії націоналістичного руху (МНР) [13]. Деякі мери від АКР здійснювали тиск на місцевих бізнесменів із метою недопущення здачі останніми в оренду приміщень для організації штабів і проведення передвиборчої агітації для опозиційних партій [1]. Таким чином, виборча кампанія опозиційних партій була суттєво обмежена в регіонах, підконтрольних АКР.

Крім того, АКР створила проурядовий медіаблок, що сприяло нерівному доступу до ЗМІ через державні та приватні джерела. Під час проведення кампанії у червні 2015 р. державна телерадіокомпанія Туреччини (TRT) виділила 46% ефірного часу правлячій партії (АКР), не враховуючи ефірний час, що надавався президенту Р.Т. Ердогану, який активно проводив кампанію на підтримку АКР під час виборів [14]. Ця тенденція продовжилася під час кампанії на виборах у листопаді 2015 р. АКР придбала 91% всієї політичної реклами, що відображалася на TRT [15]. Крім того, TRT відмовилися транслювати рекламу від Республіканської народної партії (СНР), оскільки остання була спрямована на критику правлячої партії (АКР). Приватні ЗМІ (NTV і ATV), що мали тісні зв'язки з АКР, третину ефірного часу надали правлячій партії. Тільки телеканал CNN Turk надавав значну частину ефірного часу для опозиційних партій Республіканської народної партії (СНР) та Демократичної партії народів (НДР).

Під час передвиборчих кампаній 2015 р. було зафіксовано напади на активістів опозиції, зокрема, прокурдської Демократичної партії народів (НДР). Згідно з даними Асоціації з прав людини впродовж березня–червня 2015 р. було здійснено 176 нападів на членів НДР, в результаті чого загинули 5 осіб та 522 особи отримали поранення [1].

2 листопада 2015 р. ОБСЄ та ПАРС у спільній доповіді розкритикували перемогу правлячої в Туреччині Партії справедливості і розвитку (АКР). ОБСЄ заявила, що спалахи насильства, особливо на південному сході країни, «завадили деяким кандидатам вільно проводити свої передвиборчі кампанії». Як заявив швейцарський депутат ПАРС А. Гросс, передвиборча боротьба була несправедливою і супроводжувалася страхом. У своїй заяві глава місії спостерігачів ОБСЄ І. Санчес Амор додав, що тиск на журналістів, включаючи поліцейські рейди в офісах холдингу «Koza Ipek» у Стамбулі, викликали серйозну стурбованість. Із такою критикою виступили також і США. У Білому домі висловили стурбованість тим, що критично налаштовані до влади ЗМІ піддавалися тиску і залякуванням [16; 17].

Згідно з доповідями місії ОБСЄ/БДПІЛ зі спостереження за виборами президента 2014 р. та парламентськими виборами 2015 р., Р.Т. Ердоган і АКР часто поєднували передвиборчу агітацію з офіційними заходами, використовуючи державні кошти для їх фінансу-

вання. Крім того, як Р.Т. Ердоган, так і А. Давутоглу мали доступ до дискреційних фондів, які звільнялися від бюрократичного нагляду. Крім того, було встановлено, що благодійні організації Deniz Feneri і TÜRGEV фактично здійснювали фінансування АКР. Таким чином, АКР використовувала державні ресурси для досягнення своїх політичних цілей.

Ще одним індикатором змагального авторитаризму є *порушення громадянських свобод*. Упродовж травня-серпня 2013 р. у Туреччині відбувалися акції протесту проти влади. Причиною цих акцій став мирний спротив вирубці парку Гезі на центральній площі Стамбула – Таксим. 31 травня 2013 р. поліція атакувала намети, розміщені на площі Таксим, використовуючи сльозогінний газ та водомети. Акції протесту відбувалися також в інших містах (зокрема, в Адані, Анкарі, Бодрумі, Бурсі, Ескішехірі, Ізмірі). До середини липня 2013 р. серед учасників протестів понад 8 тис. осіб було поранено, 4,9 тис. осіб – заарештовано, 5 – осіб вбито [18].

У січні 2016 р. більше тисячі науковців із 90 турецьких університетів підписали петицію, що вимагала від влади припинити військову операцію проти курдів на південному сході країни. До них приєдналися відомі науковці з інших країн, зокрема американський лінгвіст Н. Хомський, словенський філософ С. Жижек, американський соціолог, політолог і філософ І. Валлерстайн. Петицію також підписав професор Лондонської школи економіки Д. Грейбер, який вважає, що турецький президент готовий вести війну з усіма, хто не згоден із його думкою [19]. 15 січня 2016 р. у Туреччині заарештували 12 академіків, які підписали зазначену петицію [20].

У липні 2016 р. у Туреччині відбулася спроба військового/державного перевороту, в результаті якої загинуло понад 260 осіб та близько 2 тис. осіб отримали поранення. 20 липня 2016 р. президент Туреччини Р.Т. Ердоган оголосив про введення в країні режиму надзвичайного стану терміном на три місяці, який пізніше був продовжений до кінця року. Понад 150 тис. осіб, включаючи солдатів, поліцейських, суддів, державних службовців, науковців та вчителів, були затримані, заарештовані або звільнені зі своїх посад через звинувачення у спробі державного перевороту та визнання їх «ворогами держави» [21]. 31 липня 2016 р. президент Туреччини Р.Т. Ердоган підписав декрет, згідно з яким всі роди військ, у тому числі повітряні і морські, перейшли в його і прем'єр-міністра Б. Йилдирима пряме підпорядкування [22].

Після спроби державного перевороту 2016 р. 3 члени Верховної виборчої ради були заарештовані за «підтримку організаторів перевороту». Крім того, було звільнено 9 голів провінційних виборчих рад, ще двоє були заарештовані. Також було звільнено понад 100 голів окружних виборчих рад, а 67 заарештовано. Зрештою, було заарештовано понад 500 членів дільничних виборчих комісій. Відтепер членами виборчих комісій могли ставати тільки особи, які мали «добру репутацію». Понад 140 голів дільничних комісій у районах компактного проживання курдів були звільнені через «погану репутацію» [23].

Зауважимо, що після спроби державного перевороту 2016 р. згідно з указом президента Р.Т. Ердогана було закрито 131 ЗМІ (3 інформаційні агентства, 16 телевізійних станцій, 23 радіостанції, 45 газет, 15 журналів і 29 видавництв та дистрибуційних компаній) [24] і заарештовано 117 журналістів [25]. Уряд припинив діяльність ЗМІ, пов'язаних із громадським діячем, теологом Ф. Гюленом (якого турецька влада звинувачує в організації спроби державного перевороту 2016 р.) та його рухом «Hizmet». Генеральна дирекція з питань преси, мовлення й інформації Туреччини також скасувала 620 акредитацій журналістів. Понад 2 тис. працівників ЗМІ та журналістів втратили роботу. Крім того, було заблоковано 30 новинних веб-сайтів, сайти WikiLeaks і турецького сатиричного щотижневика «Leman» [24]. Після арешту 11 депутатів із парламентської прокурдської Демократичної

партії народів (HDP) в листопаді 2016 р. у Туреччині було тимчасово заблоковано доступ до онлайн-сервісів Twitter, Facebook та WhatsApp [26]. Крім того, у країні у квітні 2017 р. була заблокована онлайн-енциклопедія Wikipedia [27].

Погіршення ситуації зі свободою ЗМІ в Туреччині підтверджують також показники *рейтингів свободи преси та свободи в мережі*, розроблені експертами організації «Freedom House» за відповідними програмами. Згідно з показниками рейтингу свободи преси, Туреччина у 2013–2016 рр. визначена як невольна країна (див. табл. 1).

Таблиця 1

Рейтинг свободи преси в Туреччині (2003–2016) [28]

Роки	2003	2006	2009	2012	2013	2014	2015	2016
Показники	52	49	51	56	62	65	71	76
Статус країни	частково вільна	частково вільна	частково вільна	частково вільна	невільна	невільна	невільна	невільна

Як видно з табл. 2, згідно з показниками рейтингу свободи в мережі Туреччина у 2015–2016 рр. визначена як невольна країна.

Таблиця 2

Рейтинг свободи в мережі в Туреччині (2010–2016) [29]

Роки	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Показники	45	46	49	55	58	61	66
Статус країни	частково вільна	частково вільна	частково вільна	частково вільна	частково вільна	невільна	невільна

Особливої уваги в контексті перспектив посилення авторитарних тенденцій у Туреччині заслуговує аналіз *конституційного референдуму 2017 р.* 21 січня 2017 р. Великі Національні Збори (парламент) Туреччини прийняли Закон № 6771 «Про внесення змін до Конституції» [30]. Закон підтримали Партія справедливості і розвитку (АКР) і Партія націоналістичного руху (МНР). Закон був схвалений 339 голосами (з 550), перевищивши 330 голосів, потрібних для проведення референдуму, але не досягнувши 367 голосів, необхідних для безпосереднього прийняття поправок [31].

Референдум відбувся 16 квітня 2017 р. 51,41% виборців, що взяли участь у референдумі, підтримали конституційні зміни [32]. Поправки набудуть чинності після нових президентських і парламентських виборів, які відбудуться 3 листопада 2019 р. Пакет конституційних змін встановлює замість прем'єр-президентської республіканської системи правління президентську систему. Це відображають такі конституційні зміни: 1) президент є главою держави та уряду (скасовано посаду прем'єр-міністра) з правом призначати та звільняти міністрів та віце-президентів, видавати укази з питань, що стосуються виконавчої влади, правом вето, правом ініціювати проведення референдуму щодо законів про внесення змін до Конституції (ст. 104); 2) віце-президенти та міністри несуть відповідальність перед президентом. Президент може призначити одного або декількох віце-президентів. Якщо посада президента стає вакантною, то дострокові вибори мають бути проведені впродовж 45 днів. У разі тимчасової відсутності президента через хворобу, виїзд за кордон або подібні обставини віце-президент здійснює повноваження президента. Віце-президенти та міністри призначаються президентом із тих осіб, хто має право бути депутатами.

Передбачено також несумісність депутатського мандата з урядовою посадою (ст. 106); 3) скасовано обов'язок міністрів усно відповідати на питання в парламенті (ст. 98); 4) для висунення кандидатом на посаду президента громадянин має здобути підтримку хоча б однієї партії, що отримала на попередніх парламентських виборах більше 5% голосів виборців або підтримку 100 тис. виборців. Президент не зобов'язаний припиняти членство в політичній партії (ст. 101); 5) президент і три п'ятих депутатів від загального складу парламенту можуть прийняти рішення про проведення дострокових виборів. При цьому разом проводяться як президентські, так і парламентські дострокові вибори. Терміни повноважень президента та членів Великих Національних Зборів становлять п'ять років (ст. 116); 6) президент може оголосити надзвичайний стан в одному, кількох регіонах або у всій країні на період, що становить не більше шести місяців у разі війни, виникнення ситуації, широкомасштабних актів насильства внутрішнього чи зовнішнього походження, що загрожують неподільності країни та нації, спрямованих на знищення конституційного ладу або основних прав та свобод, виникнення стихійного лиха, небезпечної пандемії або серйозних економічних криз тощо. Рішення про оголошення надзвичайного стану затверджується Великими Національними Зборами. Парламент може скоротити, продовжити термін надзвичайного стану або скасувати його. Парламент на вимогу президента може продовжувати термін надзвичайного стану впродовж максимум чотирьох місяців. У разі війни термін дії (чотири місяці) не застосовується (ст. 119); 7) парламент може розпочати розслідування щодо можливих злочинів президента, якщо за це проголосують три п'ятих від загальної кількості депутатів парламенту. За результатами парламентського розслідування парламент може вимагати розгляду справи проти президента у Верховному суді, якщо за це проголосують дві третини від загальної кількості депутатів парламенту (ст. 105) [30; 33]. Крім того, конституційними змінами передбачено збільшення кількості депутатів Великих Національних Зборів з 550 до 600 (ст. 75). Віковий ценз для участі кандидатів у парламентських виборах знижено з 25 до 18 років. Особи, які мають відношення до збройних сил, позбавлені права балотуватися на парламентських виборах (ст. 76). Термін повноважень парламенту збільшено з 4 до 5 років. Парламентські та президентські вибори мають проводитись в один день – раз на 5 років (ст. 77).

У судовій системі передбачено реформування Ради суддів і прокурорів. Кількість членів Ради скорочено з 21 до 13. Скасовано призначення членів Ради самими суддями. 4 члени призначаються президентом, 7 – парламентом. Ще два члени Ради – це міністр юстиції і його заступник. Таким чином, президенту будуть підконтрольні 6 членів Ради суддів і прокурорів. Головою Ради суддів і прокурорів стає міністр юстиції. Термін повноважень Ради становить 4 роки. Члени Ради можуть бути переобрані після закінчення терміну повноважень (ст. 159). Військові не можуть бути членами Конституційного Суду, а загальну кількість членів суду зменшено з 17 до 15 (ст. 146). Військові суди не створюються, крім дисциплінарних судів. У військовому стані військові суди формуються для розгляду злочинів, вчинених військовослужбовцями (ст. 142) [30; 33].

Таким чином, на підставі вищезазначених індикаторів, політичний режим у Туреччині у 2014–2017 рр. визначаємо як змагальний авторитаризм. При цьому конституційні зміни 2017 р. та сучасні тенденції у сфері ЗМІ, прав і свобод людини та громадянина створюють інституційні й політичні підстави для перспектив становлення у країні гегемоністського або ж навіть закритого авторитаризму.

Список використаної літератури

1. Esen B., Gumuscu S. Rising competitive authoritarianism in Turkey. *Third World Quarterly*. 2016. Vol. 37. No. 9. P. 1581–1606. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01436597.2015.1135732?journalCode=ctwq20> (Last accessed: 27.02.2018).
2. Özbudun E. Turkey's Judiciary and the Drift Toward Competitive Authoritarianism. *The International Spectator*. 2015. Vol. 50. No. 2. P. 42–55.
3. Stelgias N. Turkey's Hybrid Competitive Authoritarian Regime: A Genuine Product of Anatolia's Middle Class. *The Levantine Review*. 2015. Vol. 4. No. 2. P. 201–216.
4. Howard M., Roessler P.G. Liberalizing Electoral Outcomes in Competitive Authoritarian Regimes. *American Journal of Political Science*. 2006. Vol. 50. No. 2. P. 365–381.
5. Schedler A. Elections without democracy: The menu of manipulation. *Journal of Democracy*. 2002. Vol. 13. No. 2. P. 36–50.
6. Levitsky S., Way L.A. The Rise of Competitive Authoritarianism. *Journal of Democracy*. 2002. Vol. 13. No. 2. P. 51–65.
7. Levitsky S., Way L.A. *Competitive Authoritarianism: Hybrid Regimes after the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 536 p.
8. Law No. 5982 Amending Certain Provisions of the Constitution. URL: https://www.ab.gov.tr/files/Bas%C4%B1nMusavirlik/haberler/constituional_amendments.pdf (Last accessed: 27.02.2018).
9. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi Karşılaştırma Tablosu. 22.03.2010. URL: <http://cdn.dogantv.com.tr/dokumanlar/cnnturk/karsilastirmalitablo.pdf> (Last accessed: 27.02.2018).
10. Декларация о критериях свободных и справедливых выборов. Принята единогласно на 154-й сессии Совета Межпарламентского Союза. Париж, 26 марта 1994 года. URL: <http://archive.golos.org/news/3360> (дата обращения: 27.02.2018).
11. YSK'dan Erdoğan itirazına ret. *Hurriyet*. May 6, 2015. URL: <http://www.hurriyet.com.tr/ysk-dan-erdogan-itirazina-ret-28928070> (Last accessed: 27.02.2018).
12. YSK'de iki cesur yürek. *Cumhuriyet*, May 15, 2015. URL: http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/276875/YSK_de_iki_cesur_yurek.html (Last accessed: 27.02.2018).
13. MHP'nin Osmanlıca 'Hırsız' pankartı. *Cumhuriyet*. December 29, 2014. URL: [kaldirildihttp://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/175773/MHP_nin_Osmanlica__Hirsiz__pankarti_kaldirildi.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/175773/MHP_nin_Osmanlica__Hirsiz__pankarti_kaldirildi.html) (Last accessed: 27.02.2018).
14. Republic of Turkey: Parliamentary Elections, 7 June 2015. OSCE/ODIHR Limited Election Observation Mission Final Report. Warsaw: Office for Democratic Institutions and Human Rights, 2015. URL: <https://www.osce.org/odihr/elections/turkey/177926?download=true> (Last accessed: 27.02.2018).
15. AKPM'nin 7 Haziran raporu açıklandı. *T24*. June 22, 2015. URL: <http://t24.com.tr/haber/akpmnin-7-haziran-raporu-aciklandi,300483> (Last accessed: 27.02.2018).
16. Сотников И. ОБСЕ и ПАСЕ назвали выборы в Турции «нечестными». *Deutsche Welle*. 2.11.2015. URL: <http://p.dw.com/p/1GyaZ> (дата обращения: 27.02.2018).
17. ПАСЕ называет выборы в Турции несправедливыми. *BBC: Русская служба*. 3.11.2015. URL: http://www.bbc.com/russian/international/2015/11/151102_turkey_elections_osce_concern (дата обращения: 27.02.2018).
18. Freedom in the World 2014: Turkey Profile. URL: <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2014/turkey> (Last accessed: 27.02.2018).
19. Эксперт: Реджеп Тайип Эрдоган подавил оппозиционную прессу, а теперь взялся за учёных. *RT на русском*. 16.01.2016. URL: <https://russian.rt.com/article/142278> (дата обращения: 27.02.2018).

20. Сапожников И. 12 академиків були арестовані в Турції. News Turk. 15.01.2016. <http://newsturk.ru/2016/01/15/12-akademikov-byili-arestovanyi-v-turtsii/> (дата обращения: 27.02.2018).
21. Freedom in the World 2017: Turkey Profile. URL: <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2017/turkey> (Last accessed: 27.02.2018).
22. Kiper C., Becatoros E. Decree by Turkey's Erdogan brings military more under govt. AP News. July 31, 2016. URL: <https://apnews.com/919b9dcfe41e4072beaf8fcf078abb71/turkeys-president-reforms-military-after-failed-coup> (Last accessed: 27.02.2018).
23. Republic of Turkey Constitutional Referendum, 16 April 2017. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights Limited Referendum Observation Mission. Interim Report (17 March – 7 April 2017). URL: <https://www.osce.org/odihr/elections/turkey/310646?download=true> (Last accessed: 27.02.2018).
24. Öğret Ö. Turkey Crackdown Chronicle: Week of July 24. Committee to Protect Journalists. July 25, 2016. URL: <https://cpj.org/blog/author/%C3%B6zg%C3%BCr-%C3%B6%C4%9Fret/> (Last accessed: 27.02.2018).
25. Journalists in State of Emergency – 17: Number of imprisoned journalists in Turkey stands at 117 as of Sept. 7. Platform for Independent Journalism (P24). September 7, 2016. URL: <http://platform24.org/en/articles/395/journalists-in-state-of-emergency---17> (Last accessed: 27.02.2018).
26. В Турції после взрива блокують «Фейсбук» и «Твиттер». BBC: Русская служба. 13.03.2016. URL: http://www.bbc.com/russian/news/2016/03/160313_turkey_social_media_ban (дата обращения: 27.02.2018).
27. Kingsley P. Turkey Purges 4,000 More Officials, and Blocks Wikipedia. The New York Times. April 30, 2017. URL: <https://www.nytimes.com/2017/04/30/world/europe/turkey-purge-wikipedia-tv-dating-shows.html> (Last accessed: 27.02.2018).
28. Freedom of the Press 2017: Press Freedom's Dark Horizon. FOTP 2017 Data. URL: <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/freedom-press-2017> (Last accessed: 27.02.2018).
29. Freedom on the Net 2017: Manipulating Social Media to Undermine Democracy. URL: <https://freedomhouse.org/report/freedom-net/freedom-net-2017> (Last accessed: 27.02.2018).
30. Law No. 6771 Amending the Constitution. Turkey. European Commission for Democracy through Law (Venice Commission). Opinion No. 875/2017. URL: http://www.legislationline.org/download/action/download/id/6899/file/Turkey_law_amending_Constitution_2017_en.pdf (Last accessed: 27.02.2018).
31. Esen S. Analysis: The 2017 Constitutional Reforms in Turkey: Removal of Parliamentarism or Democracy? Blog of the IAACL, AIDC. URL: <https://iacl-aids-blog.org/2017/03/14/analysis-the-2017-constitutional-reforms-in-turkey-removal-of-parliamentarism-or-democracy/> (Last accessed: 27.02.2018).
32. T.C. Yüksek seçim kurulu yurt içi, gümrük kapisi ve yurt dışı sandıkları anayasa değişikliği halkoylaması sonuç tutanağı. URL: <http://www.ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/2017Referandum/2017HO-Ornek135.pdf> (Last accessed: 27.02.2018).
33. Turkey's constitution: 18 current and proposed changes. TRT world. April 12, 2017. URL: <https://www.trtworld.com/referendum/18-ways-the-turkish-constitution-might-change-334921> (Last accessed: 27.02.2018).

**POLITICAL REGIME IN TURKEY (2014–2017):
COMPETITIVE, HEGEMONIC OR CLOSED AUTHORITARIANISM?**

Ihor Osadchuk

*Ivan Franko National University of Lviv,
Faculty of Philosophy, Department of Political Science
Universytetska str., 1, 79000, Lviv, Ukraine*

The article is devoted to analyzing basic approaches to the definition of authoritarianism. The author analyzed the peculiarities of functioning of the political regime in Turkey (in 2014–2017). The author determined the political regime in Turkey (in 2014–2017) as competitive authoritarianism.

Key words: political regime, closed authoritarianism, electoral authoritarianism, competitive authoritarianism, hegemonic authoritarianism, hybrid regime, Turkey.